

Marko Čudić

Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet
Srbija

GDE SU GRANICE PREVODILAČKE SLOBODE U PROZNIM TEKSTOVIMA?

Na mikro-razini teksta (tj. u rečima, rečenicama, sintagmama, idiomima itd.) svaki prevod, da bi ostao veran duhu originala, zahteva od prevodioca određena odstupanja. To najviše važi za poeziju, ali ni prilikom prevođenja proze prevodilac ne može da izbegne da se katkad nađe u situaciji da u izvesnom stepenu mora odstupiti od teksta originala. Ta odstupanja mogu biti izvedena operacijama (leksičkog, sintaksičkog, semantičkog i dr.) oduzimanja, dodavanja ili menjanja. Ovaj tekst se bavi jednim slučajem prevodilačke izmene u nedavno objavljenom srpskom prevodu romana Antala Serba *Putnik i mesečina*. Ceo kontekst ove prevodiočeve prilično velike intervencije ukazuje na to da je reč o prevodiočevoj svesnoj, kulturološki i kontekstualno uslovljenoj izmeni. Srpski prevodilac ovog kultnog i danas već klasičnog romana mađarske književnosti prve polovine XX veka, Arpad Vicko, kako pokušava da se pokaže u ovom tekstu, posegnuo je za ovom izmenom kako bi jedan važan element dela približio kulturnom kodu srpskog čitaoca.

Ključne reči: prevođenje proze, prevodilačka sloboda, mikro- i makro-razina teksta, prevodilačka odstupanja, kulturni kod(ovi)